

T.T.T.C. Yüksek Başkanlığına

ANKARA

110
ANKARA POSTALARI

İKİNCİ KANUN

SAYI
24
İKİNCİ KANUN

İKİNCİ YIL: 1935

Sütunlarımız inkılâbın ve Halkevlerinin çizdiği derin ve geniş mefhumun içine giren bütün yazılara açıktır.

Her ayın ilk haftasından sonra gelen yazılar bir nüsha sonraya kalır.

İçindeki yazılar

Mecmuamız üç yaşında

Kara günler : Koçarlı Çetesi

Memleket tadvikleri : Kepsüdün tarihine bir bakış

Köy edebiyatı

Hayvanlarda verem hastalığı [Tübergulez]

Rüya (Şiir)

Kalkan oyunları

Ben kimim (Şiir)

Antikalar serisi : Dede Sultan

Engel

Kaynak

İbrahim Şevki Işıkmân

Kemal Özer

H. Akay

B. Tunçay

İbrahim Şevki Işıkmân

Kemal Özer

A. Osman Balkır

H. Akay

Naci Erçevik

ADRES

Balıkesir — KAYNAK

Müracat yeri : HALKEVİ

İmtiyaz sahibi

T. Fikret Silay

KAYNAK

Balıkesir Halkevi tarafından çıkarılır
Aylık Kültür Mecmuası.

ABUNASI

YILLIĞI : 150 Kuruş

6 AYLIĞI : 30

Neşriyat Müdürü

A. Akabek

Mecmuamız Üç Yaşında

Balıkesir Halkevinin düşüncesi ve dili olan mecmuamız bu sayı ile ikinci yılı bitirmiş oluyor. Üçüncü yıla gitdikçe artan bir hızla giriyoruz. İnkılâbımızın hergün, her hafta, her yıl daha yeni, daha güzel, daha ileri atılışı bize örnek oluyor. Yalnız ve tek bir ilham kaynağımız var: Türk inkılâbı.

Daima ileriye ve nura koşan ulu önderin ardından hiç yılmadan, yorulmadan, göz kırpmadan ilerleyeceğiz. Yaptıklarımız az ve değersiz değildir; fakat daha çok yapacaklarımız vardır. Amacımız, her yönden yükselmek, budunumuzu, yurdumuzu yüceltmektir. Bu güne kadar yürüdüğümüz yolda olduğu gibi bundan sonrada yürüyeceğimiz yolda önümüze çıkacak her engeli yıkacak, sarp ve yalçın ka-

yaları da aşacağız. Türk gücünün yetmediği, erişmediği ne varki?..

Üçüncü yılımıza basarken okurlarımıza daha faydalı olmağa çalışacağımızı bilmeyiz, söylemek gerekir mi? Geçirdiğimiz şu iki yıl içinde vaktinde çıkamadığımız; iki, bazan da üç sayımızı bir arada çıkarmak gibi zaruretle karşılaştık. Bunun tek bir sebebi: Matbaa işlerinin çokluğu olmuşdu. Aldığımız yeni tedbirlerle bundan sonra bu gibi geri kalmaların önüne geçilmişdir.

Sevgili okuyucularımızın bu zaruri gecikmelerimizi bizim için suç saymamalarını dileriz. Yeni gireceğimiz üçüncü neşir yılında da eski gibi değerli alâkalarını bizden esirgememelerini rica ederiz.

Kaynak

Kara günler: 14

Koçarlı Çetesi

Bu sabah , korkulu bir düşden uyanır gibi yüreğimiz ağzımızda yataklardan fırladık.

«Hacet dede» tepesinin üstünden doğru derin bir homurtu uzayıp geliyor ..

Nöbetçi neferlerinin.

— Tiyyare !

Diye bağrısları, top başından zeminliklere dolub boşaldı; topraklar , siperlerin bozarık toprakları , çadırlar , zeminliklerin üstü daha önceden maskeli . Telâşe düşmedik bile. Yalnız, anlaşılmaz nasıl bir yüreklilikle başımızın üstünden bu kadar alçakdan geçen tayyareye bir şey yapamadığımızı yandık !

[Yakında icrası mutasavver taarruz "yapılması tasarlanan saldırı.."] Bir tayyare düşürmekten daha parlak, daha göğüs kabartır başarıklar gözlüyor ... Ne kuruntular.. Neler kurduruyor !..

Öz umudu yarına bağladık, avunduk, durduk !.

Güneş, ılık ışıklarını başımıza epeyden epey serpti. Çayımızı dışarda içtik

Bakıyoruz : Demir dereden doğru Hacet dede yamacını bir atlı .. Arkasından bir atlı daha , kıvrıldı . Bize doğruldular . El dürbününü oyana çevirdik : Yabancı bir yüz değiller .. Hep o izler peşinden deve katarı gibi bir sürüde sökün etti ; belki muhafız bölüğü değişecek , belkide arkalanıyoruz !. Böylece uzak yakın ihtimallerle uğraşırken tepemizden doğru :

— Selâmünaleyküm topçular ..

Diye bir ses tanışıklık etti.

Artık işkilllerimiz giderilmiş oldu :

Bu gelen koçarlı çetesi.. Selâm verende çete başı : Ali Gadban.. Muvazzaf , genç bir mülâzim .

«Mütareke» zamanında Söke'deki 135 inci alâdaydı

Görünüşde; kara, kuru , çelimsiz , cirmsiz.. Şu kadar var ki her yürekte bir aslan yatarmış: İzmir işgal edilince o ilk

karışıklık günlerinde zaten dağılmış olan işe yaramaz alâyı bırakmış. Aydın karşısında Menderesin cenub kıyısındaki « Koçarlı » da çete toplanmış. Kendisi de bunun başına geçmiş. Nerede bir ateş, bir baskın varsa atılmış, yürekliliği ile ün almış, kendini sevdirmiş. Günün cebhede adlı sanlısı olmuş .

Görmedim; der'ler ki çarpışmalarda ileri atılışlarda başka bir hâli varmış. Belinden düşmiyen ince hançerini dişlerine kısırdırdımı yaralanmış aslanlar gibi acı acı nalar basar, çetenin dört yanını yıldırım gibi dolanmış.. Yaradılışından hiç de umulmaz; yumuşak, oynak, şen .. Kıvırcık bir sakalın çerçevelediği yanık esmer yüzünde olsun. Parlak, iri kara gözlerinde olsun , hiç eksik olmıyan sıcak, içden gülümsemelerile « Tarablus garb » ın deniz ve karası gibi her yandan açık gök kıranlarına yakan geniş , duru canını . o canın Türklere bağlılığını " İtalya - Tarablus , " savaşında kendini göstermiş olan yiğitlik özünü taşıyor ..

Ağzından işitdim , hiç giz'emi-yordu , bir isteği varmış:

Şimdi dövüşecek, nerede bir ateş varsa oraya koşacak, vuracak, vurulacak!.

Gövdesinde sanlı kazanc izleriyle İzmir'den dönecek. Söke'deki sevgilisini istiycek : Artık o zaman eski olmaz karşılıkları yerine bu kez güler yüzlü iyilik unutmaz benimsemelerle karşılanacak, Tarablus garbın " Zaviye , " kazasında anadan babadan kalma nesi varsa hepsini satıp savacak, « Nasret'din hoca » hesabı : Karı diyarından olacak..

Bu açık söylemeler, bir « gerçek » i kan-dırısıye öğretti :

Aşk yaratıcı bir güçtür .

Allah rahmet eylesin, düşman gerile-rine verdiği bu baskında ölüm pususuna düşmüş !..

İbrahim Şevki Işıkman

Memleket tetkikleri

Kepsüdün tarihine bir bakış

Bir zamanlar kaza olarak idare edilen Kepsüdün asıl vechi tesmiyesi anlaşılma-dığı gibi tarihide maalesef bizce oldukça karanlıktır. Bu hususun meydana çıkma-sı için uzun araştırmalar lâzım. Buna vaktimiz müsait değil; yalnız Kepsüdün küçük tetkiklerinin neticelerini buraya yazmak ta faideden hali değildir. Zannede-rim.

932 senesi eylül ayının beşinci günü, Vilâyetimize tarihî tetkikat için gelen iki Fransız atikiyyat âlimi ile Kepsüde git-miştik.

Kepsüde tabi (50) haneli (Bey) köğüne vardığımız zaman köyün bir kilometre yakınında bir tepeye çıkmıştık. Burası alimin ifadesine nazaran « Bizanslıların aid bir kale imiş.

Tepede iki saatden fazla kaldık Köylüler buraya (Asar) ismini veriyorlar.

Kalenin alt tarafında köyün mezarlığı var. Mezarlıkta epeyce eski.

Kale ve mezarlıkta bazı taşlar nazarı dikkatimizi celbetdiğinden tetkikat yap-mışdık.

Mezarlıkta tarihi'e değil mevzu işaret-lerle (1700) sene evveline aid bir mezar taşı bulduk.

Fransız profösörü bu taşı ölçerek (88) arzını (15) santimetre bulmuş ve mezkûr taşın Romalı bir karı kocaya aid olduğunu söylemişti Orada bu köye on dakika mesafedeki (35) haneli Akça köğüne gö-gitdik. köğün dibinde Bizanslılardan kalma bir kilise enkazına rast geldik.

Burada bazı mermer taşlar var fakat yazıları yok. Buradan (60) haneli (Keçidere) köğüne hareket ederken hemen yolun kenarında bir kale harabesine tesadüf ettik. Profösör, yıkılmış ve hiç bir eser bile göstermez gibi görünen bu ha-

rabenin büyük Roma imparatorluğundan kalma (1600) sene evveline ait bir kale olduğunu söylemişti. Bu kalenin yanında [6-7] dönüm vüs'âtinde düz ve kısmen taşlık bir meydan vardır.

Profösörün anlatışına göre: Burada vak tile bir şehir varmış.

Nihayet yelumuza devamla köye vardık. Bu köyün cenubunda tahminen 2,5 kilometre uzaklığında ve [Kavak bayırı] denilen yer ve tepeye çıktık.

Buradada bir harabe de bir taş gördük Taşın şekli menşur, ve bu taş [1837] senesine ait büyük Roma imparatorluğundan kalma bir mezar taşı imiş. Tülü «100 santimetre, arzı "58,, Santimetre üzerindeki harflerin uzunluğu «4» santimetre Profösör dikkatsizlik yüzünden kırılan bu taş hakkında teessürlerini bildirdi. Vaktin ademi müsaadesinden dolayı Kepsüde dönmüştük. O, Kepsüdün «eski camisini» gezdik. O Cümle kapısının üstünde badana edilmiş bir mezar taşı gördük. Bu taş da profösörün dediğine nazaran "1700» Senelik imiş. Elyevm; Kepsüdün hotaşlar köyüle Simav çayı arasındaki boğaza hakim bir yerdede bir takım kale asarına tesadüf edilmekte ve bunların Bizanslılar devrine aid olduğunu söylemektedir.

Vaktile Balıkesir kasabasında Kepsüdün bulunduğu yerde olduğu rivayet edilmektedir.

Saygı değer saylavımız Bay İsmail hakkının Karasi vilâyeti tarihcesinden aldığım aşağıdaki parçalarıda buraya yazmağı uygun gördüm.

Kepsüdün [Tekke ışıkları] köyünden vaktile beynelhalk ziyaretgâh olan [Aynı Ali] denilen bir zat metfundur. [O]

Sicilâtı şer'iyeden [İğne Ali baba] [Ga-

zi İğne Bey] [Kara İğne Bey] namlarile zikri geçen [İğne bey] Yıldırım Beyazıtın son zamanlarında karesi sancak beyi olup Ankara muharebesinde bu'unmuştur. Ve malûm olan mağlubiyet üzerine şahsade emir Süleymanla beraber kaçmıştır.

[İne bek] Şahsaderler kavgasında evvelce Sultan Süleymanla daha sonrada birâderi İsa Çelebiye tabi olarak Balıkesirde mutasarrıf olmuş ve hemşire zadesi Firrus paşa zade Yakub beyin delâletile Mehmet Çelebinin hizmetine girmiştir. [0]

İne bey Mehmed Çelebi ile İsa Çelebi arasındaki saltanat kavgasında Memleketin taksimi için teasufda bulunmuş isede İsa Çelebi kabul etmediğinden iki kardeş arasındaki harpte Mehmed Çelebi tarafından bulunmuş ve şehit olunmuştur.

Mumaileyh Kepsüt tarafında öldüğünden orada defnedilmiştir.

İğne Beyin Kepsütde; [300], (400) senelik hamamın olduğu ve son zamanlarba belediye tarafından yıkıldığı anlaşılmıştır. bundan başka Kepsütde [İğne Ali baba] zaviyesi bulunduğundan sicillâtda atıkada yazılıdır.

İğne beyin Balıkesirde bir mescidi var, bir zaviyesi, bir imareti, «2» hamamı medresesi varmış. Yine sicillâtda Balıkesirde İğne bey hanı ve Kara İsa çiftliği namlari'e kısmen İğne beye aid akaratın ve vucudiyatının ve bu akaratda ve

ziri azam Mehmet paşanın baş teskereçiliğini yapan "Kâtip Ahmed,, efendi isminde ki bir zatında hissesi bulunduğunu bir vesile ile yazıyor.

Mahkemei şeriye sicillatı: Kepsütde yaşamış «Sincanlı zadeler» namı ile tesadüf etdim. Halâ bile Kepsütde anılan bu sülâle o zaman Kepsütün hanedanından imişler. «Ovakit Kepsüt kaza imiş» İçlerinden Hacı Süleyman aga isminde bir zatın koca İbrahim ismindeki diğer bir zata külliyyetli miktarda kitab hediye ettiği ve bundanda mumaileyhin ilim ve irfana aşık bir zat olduğu anlaşılmaktadır mumaileyhin Kepsütde ve cami atik mahallesinde birde medresesi varmış.

Sicillâtda Kepsütde Cedni ve Karakeçi cemaatlerindende bahsedilmektedir,

Kepsütün ışıklar köğündeki camiinde Karakeçi eşrafından Hacı Rahim ve Osman Nami kimselere tarafından yaptırıldığı tesbit edilmiştir.

Kepsütde vaktile Çeltik arazisi bulunduğunu ve buradan külliyyetli miktarda çeltik istisnâ idildiğinden sicillâtda görürüm.

Kepsütün "Hilmi elkepsudi,, adındaki hem şeyh ve hemde şair olan bir zatın yaşadığı ve fakat tercemeihaline tesadüf edilemediği saylav Bay ismail hakkının Karesi meşahirinde yazılıdır.

Havran İkinci mektep Baş muallimi

Kemâl özer

Köy edebiyatı

— 3 —

Gök yüzünde [kerkenek]
kanadı benek benek,
beni yardan ayıran,
dakınsın kara elek!

*

oğlunun adı ellez, [İlyas]
gittiği yerden; gelmez
benim yarım pek küçük,
sevi halinden bilmez!

*

derenin gürenleri,
dökülür irenleri;
ben diyeyim sen dine, [dinle]
başına gelenleri!

*

Kayada keklik öte,
ilişme tüyünü dök
akız seni almazsam,
sürdüğüm sefa yete!

Karanfil deste deste,
sesde kulağım, sesde,
sevdiğini saramayan,
gide kabire hasta!

*

Dağları duman bürüdü,
yolda kervan yürüdü,
selâmı gemez odu, [oldu]
bahım gönü büyüdü!

*

Küp içinde ayran,
yokmu bizi kayıran,
o, kör düşman değilmi?
seni bizden ayıran!..

*

Ak çiçek, kara çiçek,
arpalar kara kılçık,
güze beni seviyosan,
al boğanı yola çık!

Deniz dolu taşmaz mı?
sevi baştan aşmaz mı?
iki gönül bir olunca,
tenhaba buluşmaz mı?..

*

Yazmaya çekdim oya,
vuruldum seveli boya;
geç karşıma güze gelin,
bakayım doya daya!..

*

Koca tarla başında,
kara sürme kaşında
çiçek değil ot ben; [atayım]
gâvur sevgi başında!

*

Bağa vadım üzüm yok,
yemeğede yüzüm yok,
geleceksen güze sen ge,
başkasında gözüm yak!..

*

has bahçeye girsene,
bana meyil visene,
gelcisen a sevdiğim,
belli cevap visene!.. [versene]

*

Has bahçeye giremem,
sana meyil veremem,
anam, babam va benim,
belli cevap veremem!..

*

Ayşedir kızın adı,
şeker yarımın tadı;
içerimde kanadlı kuş,
konacak yer bulamadı!

*

İplik adım güzünden [1]
boncuk adım diziden,
bi gün olur kan aka
yarım senin gözünden!

[1] güzünün bir ismi [gücüdür] biz tutunurken iplikler geçirilen bir alettir.

Aziçkır buğdayım,
serüpte kurudayım,
göze senin sevgilerini,
ben nasıl unutayım?

*

yaylada yediğim kaymak,
geydiğim altı parmak [2] ;
ille dalgın uykuda,
ben allaha yalvarmak!

*

Kurşun yarası değil,
saçma beresi değil,
ay doğdu, şafak sökdü
cılve sırası değil!

*

Şu tarlanın otuna,
gide katı katına;
mor yazmalı gâvur dolu, [dölü]
gir yorganın altına!.

*

minareden at beni,
düşerisem kap beni,
senin dengin değilsem,
kirevetten kak beni!

*

[Kala] kaleden indim yayan,
mendilim dolu payam; [badem]
sevgilimi elle amış, [eller almış]
dayan yüreğim dayan!

*

Kayadan indim iniş,
mendilim dolu yemiş!
yare selam yolladım,
kendisi gessin demiş!

*

[Gök] köyden geçiyor durna,
kanadı burma burma,
faydasız yardan ötrü,
ömür geçirip durma!.

*

Bu gün hava bulutlu,
yağmur yağa, umutlu! [ümitli]
gurbet ile gidince,
yarım beni unuttu!.

Yazması va, karalı,
kar memeler bereli,
yanınızda bi güze va
sorun bakam nereli?.

*

Haydi gidem lemseye [nemseye]
püskül indi enseye,
içimde sevi dolu,
söyleyemem kimseye!.

*

haydi gidem, değirmene,
iğde koydum heybeme,
gelcisen gâvur dolu, [dölü]
ne çıkmazsın meydana!

*

Ayvaya bak ayvaya
Şeker kattım kayvaya [kahve]
Gel gidem güze gelin,
Kocan gitsin davaya!

*

Elma atdım kızlara,
Yuvarlandı tozlara,
Aşık odum geziyorum,
Senin elâ gözlere!.

*

Abayı dile dile,
Bıçağı sile sile,
Güze gönünü yaptım,
Yüzüne güle güle!.

*

Yeni perdenin camı
Acamıyım acamı,
Güze bana gelcisen,
Öldüreyim kocanı!

*

Mencerede parmak va
içersinde durmak va
İkimiz bakışırken
Gâvur kocan görmek va!

*

Buğday ekdim yollara,
Biçdirmedim kollara;
Yedi yıldır seviyorum,
Bildirmedim ellere!

H. Akay

[2] Eski zamanda [çitari] denilen bir kumaştır.

Hayvanlarda verem hastalığı(Tüberküloz)

Verem insanlarda olduğu gibi hayvanda da bilhassa sığırlarda fazla miktarda bulunur. Şimdiye kadar tutulan istatistiklere göre milyonlarca hayvanın veremden öldüğü anlaşılmıştır. Veremin hayvanlardan insanlara bulaşmak hassası da mezkûr hastalığın korkunç halini bir dereceye kadar artırmaktadır. Verem hastalığının tarihcesi pek eski olup milâtdan evvel hazret Musa devrinde ve onuncu asıra doğru bir çok Musevî doktorlar arasında verem malûm olduğundan veremli hayvanatın etleri ve sütleri sarf ve istihlâkten m n edilmiştir. On onbeşinci asıra doğru hastalığın akciğeri ve gısayı cenbide tekarrubunu gören Almanlar buna fransız hastalığı ismini vermişler ve insanlar firengi hastalığına benzetmek istemişlerdir. Ondan sonraki fen adamları verem ile satlıcan punta ve ekino. kok edranile karışdırarak mütalea etmişlerdir. en nihayet 1882 senesinde koh nam zat muhtelif edran içerisinde amil maraz verem mikrobunu bulmuş ve olzaman ki müellifin kâşifinin ismine izafetle verem basiline basil dekoh ismini vermişlerdir. İşte o zamanbanberi insan ve hayvan tübergülozları — veremleri arasındaki yakınlık, akrabalık hakkında bir çok şeyler söylenmiş ciltler doldurulmuştur. ben bunlardan bahsedecek değilim. yalnız şu son senelerde nazar dikkati celp etmeğe başlayan insan vereminin çokluğu ve günden güne verem kurbanlarının artması karşısında memleketimizin sığırlarında araştırdığımız tübergüloz vakalarından bahsedeceğim.

Tüberküloz: insanlarda görülen tübergüloz vakalarının sebebi, menşei hakkında bizde bir fikir verici istatistik yapılmamıştır. fakat yabancı memleketlerde yapılmış istatistiklere bakılırsa sığır vereminin hastalar, mukavemetsiz vücutlar, hele ufak ço-

suklar için ne büyük bir tehlike teşkil ettiğini anlayacağız. Almanyada 1636 veremli insanda yapılan Bakteriyolojik muayenelerde 101 danesinde yani yüzde 7,9 nisbetinde sığır veremi basili bulunmuştur. yine Alman profesörlerinden (park) isimindeki zat on altı yaşından küçük 252 verem tederrün vakasından 92 sinde yani yüzde 13 29 nisbetinde verem basili rastlamıştır. Fransada çocuklarda 62 kemik ve mafsallı tübergülozün kırk dokuzundan yukarı verem basili bulmuşlardır.

yine kâhillerden ve çocuklardan alınan 1200 tederrün nümunenin o/o de 10 de bakari basil görülmüştür. yalnız çocuklardaki nisbet o/o de 25 olarak kayıt edilmiştir. doğruluklarına hiç şüphe edilmeyen bu istatistiklere bu tetkiklere göre şu hakikat doğarki sığır veremi insana geçebilir. ve hemde geçmektedir. sirayet nisbetinin azlığı tehlikenin küçüklüğünü göstermez. gerçi insanlar en ziyade veremi bir birinden kapalar amma bir birleriyle çok yakındır. ve daha sıkı temasdadırlarda ondan.

Hulâsa: insan veremine karşı ciddi tedbirler alınırken sığır veremini de gözden uzak tutmamak çocuk ve hasta gıdası olan sütleri ve sütden yapılan diğer gıdaları ölüm nakili olmaktan kurtarmaktan lâzımdır. bunun için umumiyet üzere mütederrin diye bildiğimiz bir ineğin sütünü katıyen sarf ve istihlâk etmemelidir. Şunu da söyleyelim ki hayvanatta verem pek yavaş surette seyretmektedir. Hatta bazı ineklerin memelerinde verem olduğu halde görünürde bir gayri tabii vukubulmadığından sahibinin nazarı dikkatini celp etmez. İşte asıl bu gibi ineklerin sütleri insanlar ve bilhassa ufak çocuklar için tehlikelidir. Bunun için şayet sütte verem basili mevcut ise bunu itlâf edecek 90—100 dereceye rarette beş dakika kaynatmak her

Rüya!.

— Ölen "Cihad" ım için —

Dediler ki [1] yavrun doğdu uğur olsun, güzeldir;
Baba için yavru gelmek ne ümitdir, emeldir !.
"Cihad,, artık , yuvam için candan tatlı temeldir ;
Kutluluklar getirici tombul, yumuk bir eldir !.
Dediler ki : «Cihad» öldü !. Kara yaşlı bir yeldir ...
Beşiğini mezar yapan merhametsiz eceldir ...
Dediler ki: Güzel gülün, bir gün, soldu, sarardı ,
Can ac'sı, çırpınarak derde derman arardı ...
Dediler ki : Görmediği babasını anarken
Ağlıyarak meme ile aldatılır, kanarken
Yavrucuğun, güzel gülün, bir gün soldu, sarardı ;
Gecesinde yuvamızın damı yasla karardı !.

*
*
*

Yavrucuğum, beni yakup bırakarak uçmuşun ;
Ne talihsiz, ne baharsız, ne ömürsüz kuşmuşun .
Zümrüd uçmak yaprakları şimdi sana yuva mı ?
Ah !... o körpe gövdecığe kara toprak reva mı ?
Annelerden uzak uçmak beşiğinde ağlama ...
Yüreğini ulu tanrı eşiğinde dağlama !..
Hepsi boşdur; salınmazsın artık o taş kafesden !.
Demek, cevap gelmiyecek o şakıyan can sesden ?..

9 Mayıs, 1332 [1916] Erzincan, Sipikör dağları

İbrahim Şevki Dışkman

[1] "Dediler ki .." diye başlayan bu "ovzan sözü,,mü yazdığım zaman "Tevfik Fikret " için Feylesofun yazdığı "Dediler ki ıssız kalan türbende,, şiirini daha okumamışdım.

halde lazımdır bununla beraber bu gibi hayvanlardaki gizli veremi meydana çıkarmak ve bunları ortadan kaldırıp imha etmek için tübergülin ile mücadele edilmektedir netekim ziraat vekâletinin emrile bu mücadele nufusu kesif olan istanbul, ankara ve İzmir gibi büyük şehirler de yapıl-

mıştır. Yavaş yavaş diğer vilâyetlerde tübergülin tatbiki suretile yapılacak olan bu verem mücadelesini vilâyetimize de teşmil edileceği ve bunnın geçen sene burada yaptığımız seriri muayenenin ikmâl edileceği tabiidir.

Baytar Müdürü

B. Tunçay

Halk bilgisi:

Kalkan Oyunları

Balıkesirde dedelerden kalma birde; «Kalkan oyunu vardırki: bu oyunların vaktile memlekette ne büyük sevinç ve kıvanç uyandırdıkları ve de büyük faideler temin ettiklerini göreceğiz:

Balıkesirde kalkan oyunlarının çok eski bir mazi vardır. Kara İsa oğlu Aclân beyin Balıkesirin şarkında ve (uzunca ovada) bu oyunlarla vakit geçirdiği sabitdir.

Kalkan oyunları evvelce muharebe meydanlarında sipahi, toplanışlarında ve her milli toplanış ve asker celbinde ve kırk elli sene öncelerinde Balıkesir talebe cemiyetlerinde, esnaf bayramlarında, kasaba içinde ve dışında oynanmıştır.

Balıkesirde: 1309 senesinde hastalanarak ölen Hacı Gaybi mahallesinden «Molla Ahmed Emin efendi, Martlı mahallesinden nennici diye anılan Hafız Halil efendi, Kasaplar mahallesinde Molla Mnstafa ve elyevm yaşayan Susğırlığın İldiz köyünde Molla Mustafa ile vilâyet odacısı Salih efendiler ve yeni yetişenlerden kasaplar mahallesinden dombay oğlu Mustafa onbaşı isimlerindeki kimseler kalkan oynamakta şöret almışlardır.

Bu gün hemen hemen unutulmuş bir halde bulunan Kalkan oyununun bazı istekliler tarafından oynadığı ve oynatıldığı görülmektedir.

Vaktile dedelerimiz; Kalkan oyununu Türk gururunu okşadığı ve Türk yiğitliğini düşmana karşı gösterdiği için oynamaya başlamışlar ve bilhassa vücuda kuvvet düşmana heybed vermek, göstermek üzere bu oyun çok rağbet görmüş ve bilahara da idman şekline girmiştir.

Evvelce silâhlar olmadığından muharebe meydanlarında kalkan, ok, yay gibi müdafaa ve atılma aletleriyle iki taraf bir birlerle cenkleşirlermiş.

Bu oyun bir kılınc ve bir de kalkan denilen hücum ve müdafaa aletile oynanır.

Kılınc, demir ve çelikden, tunçdan kalkan da yuvarlak bir şekilde ve demirden yapılır ve üzerinde çalparaları vardır. Bu oyun ve yahud çarpışma şu suretle olur veya oynanır:

Oyuncuların sağ elinde kılınc ve sol elinde de de kalkan bulunur iki taraf bir birini «kılınc kabzası öpmek suretile selâmlar.»

Bundan maksat, birkaza olupta oyunculardan birisi ölürse dava açmasına hakkı olmadığını ve bütün hakların peşinen diğerine bağışlandığını göstermektedir. Bundan sonra sağ elde kılınc sol elde de kalkan tutulur. Önce birinci şahıs birkere hücum eder ve sonra da sırayı diğerine terkeder. Ve onun hücumundan kalkanını siper yapar böylece oyun ve çarpışma tekrar olunur.

Eğer kalkan eğlence için oynanıyorsa «Koroğlu havasına» tempo tutturularak bir takım vaziyetlerde yapılır.

Kalkan oyunu elyevm terkedilmiş gibidir.

Bir beyit

Kalkana rağbetü minnet yok
Ashabı zevkusafa çok.

Şimdi milli oyunlarımızdan kalkanın faydalarını sayalım:

1 — Kalkan vücuda kuvvet ve kudret verir.

2 — Kanın deveranını kolaylaştırır.

3 — Dimağı sağlamlaştırır ve çeviklik temin eder.

4 — Nefsin müdafaa kabiliyetini artırır. Elyevm bu oyunun bir çok ecnebi oyunlarından üstün olduğunu iddia edersek bilmem ki yanılır mıyız ?.

Balıkesir : Muallim

K. Özer

BEN KİMİM?

Ben kimim?. Ben: Tınanın tanlı kavşıklarından
Doğmuş karanlıkları parçalayan yıldızım!
Ben kimim?. Ben: Altayın altın oluklarından
Fıskıran çağlayanım; Altaydan gelir hızım.

* *

Ben acunun en soysal ülkesinden fıskıran
Adamlık ü küsüyüm, Soysallık kaynağıyım.
Benim: Oral dağının kayalarını kıran;
Atımın nallariyle çiğnendi İran, Kırım. .

* *

Acunu bir top gibi oynatdım avucumda;
Ünlü taçlar eğildi önünde hep tuğumun. .
Benden örnek alırdı Şimşekler başucumda;
Engeli yoktu bana ne denizin, ne kumun!..

* *

Yıldırıma hızını benim akınım verdi,
Atımın nal sesleri boraların bir dengi .
Isıtmalı Çinliler [Çin seddi] ni gösterdi;
Hızımı durdurmağa yetecekmiş o sanki. .

* *

Aşdım bir kükreyişde Kafkasın dağlarını;
Yaratdım bir yepyeni ülke ANADOLU da . . .
Atımın nallarile Karpatların karını
Açarak ben gösterdim bozkurlara yolu da . . .

* *

ASYA kapılarında yıkılmaz bir dayagım;
Bir kolum Viyanada, Turanda bir ayağım;
Acunun her yönünde dalgalandı bayrağım!..

* *

Yurdseverlik, ileri ve yükseliştir ülküm.
Siyasa işlerinde BARIŞ türküsü türküm. .
Ben kimim?. Ben: [Tarih]den önce yaşamış TÜRK'üm

A. Osman Balkır

Antikalar serisi:

Dede Sultan

Onu iki sene sonra gördüğüm zaman
pek bitkin bulmuştum O, uzun boyu, kır
saçları ve elemli çehresile daha sevimli,
daha kuvvetli ve daha dinçdi. Sözlerinde
daima ciddiyet ve kat'iyet ifade eden bir
mehabet vardı.

Fakat şimdi o, merhamet dilenen bir
zavallı, bütün seyahatını elindeki sopanın
yardımına borçlu, biçare bir ihtiyar ol-
muşdu. O ne şen, ne dilbaz ve ne mü-
krim bir adamdı. Vaktile herkes onun
meclisinde bulunmağı arzu ederdi.

Ben, Dede Sultanı eski neş'e ve eski
çehresile şen ve mesut bulacağımı zanne-
diyordum. Hiç düşünmiyordum ki, zamanın
tahribkâr eli, nice demirleri, tunçları erit-
miş harab etmiştir.

Çokdandır izini kaybetdiğim bu ihtiyar
şen adamı, geçen gün merhamete şayan,
bir halde görünce acıdım. Ve:

— Gel bakalım Dede sultan! Çokdandır
seninle konuştuğumuz yokdu. Hastamiydin?
Ne oldun? Nerelerde idin? Neler gördün,
geçirdin? Gel bir iki konuşalım.

Dedim. O, dinkini yanına uzatdı ve
ve inliyerek oturduda:

— Eh. Oğlum; İhtiyarladık artık.

Dedi. ona bir ciğara verdim. Birde ben
yakdım. içerken:

— Kusura bakma sultanım, ben böyle
şeylere çok hevesli ve meraklıyım. . Sen
nerede doğdun, büyüdü; gençliğinden bu
zamana kadar neler gördün, geçirdin, Şu
hayatını anlatsana bir, dinleyelim..

Dedim. O, ihtiyarlık ve yoksuzluğun
verdiği bir dermansızlıkla durgun ve neş-
siz anlatmağa başladı:

— Ben efendim, Bulgaristanın Haskö-
yündenim. 1270 senesinde orada doğdum.
Babam, papuçcu esnafından idi. İyi bir
hayat geçiriyorduk.

Rumeliye düşmanlar hücum edince
Sultan Murad:

— «Meriçten Tunaya kadar kara gâ-
vurum yok, vurun..» dedi.

[Kara gâvurum] demek [Bulgar teban.]
yok demektir. O zaman Osman paşa, Pi-
levnede muhasarada idi. Süleyman paşa,
Devriş paşa, Hafız paşa, Receb paşa, Aziz
paşa. . Bu Aziz paşa biraz mel'undu. As-
kere çok zulüm ederdi. Nihayet [Ezelce]
muharebesinde bizim askerde onu vurdu.
Ne ise efendim, bu adamlar böyle böyle
milleti mahvetdiler amma, onlarda cezala-
rını çekdiler. Bu milletde, o saltanatda on-
lara kalmad ya. İşte bu kargaşalıkda bizde
memlekten çıktık. Ancak Edirneye kadar
gelebilmışdik. Nasıl oldu bilmem; Hamit
tahta çıktı. 93 de Beşiktaş sarayına mu-
hacirlar hücum etdiler. Buular, Sultan
Hamidi indirip Muradı çıkaracaklardı, onu-
da yapamadılar. Dört gün muharebe devam
etdi. O zaman Ruslarda Ayastafanosda idi.
İstanbul halkı: «Ruslar geliyor!» diye dü-
kânları açık bırakarak Üsküdar tarafına
geçdiler.

Saraya hücum eden muhacirlarda bu
sırada bozuldular. Hamid Galata köprüsü-
açdırıverdi. Bozulan muhacirlar beşer onar
denize dökölüp boğuldular. O zaman çok
muhacir öldü, Osman paşada muhasaradan
kurtularak İstanbula gelmişdi. Padişaha:

— «Saçı bitmedik sekiz, dokuz yüz
bin muhacirin var. Artık nüfuzun yerine
geldi. Ferman et, muharebeyi menetsinler.»
deyince Hamitde:

— «Öyle ise; bunların İstanbul nüfu-
suna geçmelerini kabul etmem. Bunlar
Anadoluya gitsinler, oraya yerleşsinler;
nüfuslarını oraya geçirsinler. Ondan sonra
gelsin İstanbulda otursunlar. . Anadoluya
geçmek istemiyenler memleketlerine gitsin-
ler. Onları meccanen memleketlerine gön-
deririm...» dedi.

Bunun üzerine bir çok muhacir Rume-

liye gitdiler; bende o sırada Edirne'de idim. Meccanen memleketlerine giden Hasköylüler arasına katılarak tekrar Hasköye gitdim, bizi Bulgarlar her hafta talime çıkarıyorlardı. Yüzer kişi ayırdılar. başımızda birer bulgar tercüman verdiler. bu bize talim ettiriyor ve:

— Şeğa marş! dedimmi, hareket edecek siniz: hani siz, bir, iki, üç, dört sayarsınız ya? şimdi: «rast, duva, tiri çetri» diyeceğim, bunları öğreneceksiniz! Ona göre ayak uyduracaksınız!

Diyordu. Biraz bu talimlere gittik, sonra aldırmyıverdik. Talime çıkmayanlardan yirmi dört saat hapis, bir ruble ki o zaman bir ruble on sekiz kuruş gümüş para - ceza alıyorlardı. Bize bunlar ağır geldi. Tek tük Türkiye'ye kaçmağa başladılar. İşte benimde Türkiye'ye kaçmama bu sebep oldu. 93'de muhacir olarak gümülçineye geldiğim zaman 22 yaşlarındaydım. Orada jandarma teşkilâtı vardı. Ben de jandarma yazıldım.

190 kuruş maaş alırdım. O zamanın ian darması böyle değildi. Kaç yaşında olursa olsun herkez Jandarma olabilirdi. Jandarmalığa başı bozuktan alırlardı. Ben burada beş altı sene jandarmalık yaptım. Sonra jandarmalıktan çıkarak on buçuk mecdiye bir çift tayınla gardiyan oldum. Üç senede gardiyanlık yaptım. Onuda bırakarak 306 dan 312 ye kadar jandarma suvari tahsildarlığı yaptım. 19 mecdiye maaşım vardı. Vazifemiz: Köylülerden vergileri toplayıp muhtarlar teslim etmektir. Amma, muhtarların parayı yemesine fırsat vermeden onlarla beraber gider, paraları sandığa yatırırız. Dömeke muharebesinde yani 313'de tahsildarlık maliyeye geçti bizde açıkta kaldık.

Yunan muharebesinde yani 313 den 314 kadar demir yolu muhafazası için teşkil edilen muvakkat piyade jandarmaya yazıldım. 150 arkadaşlık. İskeçe, Dırana arasındaki nümraların «Kilometroların» muhafa-

zasına memurduk. Maaşı yine 10 mecdiye idi. Muharebe bitince bizim jandarmalık da lağvedildi. Çorluda münhal jandarmalık vardı. Ben yine aynı maaşla Çorluya gittim. 316 ya kadar orada jandarmalık ettim. Edirne alayından 800 jandarma çıkardılar bunların arasında bende vardım. Bundan sonra artık rumelide durmadım. 316'da ilk defa olarak Anadolu'ya geçtim. Evvelâ İzmir'e, oradan Manisaya geldim bir iki ay Manisada oturdum. Beni İzmir'den Tireye 300 kuruş maaşla aşar kolcusu gönderdiler üç sene (Tire) de kaldım. Tire'de mebus Hacı Muhittin beyin babası aşar memuru idi. Onunla üç sene bir arada bulunduk. Sonra Muhittin bey Manisaya aşar müdürü oldu. bende 322 den 329'a kadar Manisada Muhittin beyin maiyetinde kaldım. Defterdar aşarı düyunu umumiyeye geçirince (!) aşar müdürlüğü lağv oldu o zaman Hacı bey mektebde idi mektebden çıktıktan sonra evlendi ben onun düğünün de çok hizmet ettim. Muhittin bey Nevşehirli, Hacı beyin anneside İzmirlidir. Hacı bey de Manisadan evlidir. Yeni şehirli Hüseyin efendinin hemşiresini aldı. o zaman kendisi çok zayıftı!

Evlendikten az sonra şişmanladı. İlk memuriyeti Kula kaymakamlığıdır. aradan Çeşmey gitti. Çeşmeden İzmir'e Polis müdürü oldu. Sonra İzmir'e giderek kendisiyle görüşüm. Bana çok hörmet etti harçlık ve elbise verdi. beni rejeye koyacak oldu. İstemedim. Sonra Hacı bey Balıkesire mutasarrıfı geçti. Beni yanına vekil harç alır diye gitmedim.

Ben Manisada aşar kolculuğunda'nı açta kalınca, düyunu umumiye müdürü Fıcalı Fazlı bey beni, Turğutlu Kabasındaki pamuk Fabrikasına kolcu gönderdi, beş altı ayda orada kaldım. Sonra Fabrika kapandı benim vazifede bitti; Artık orada durmadım. Balıkesire geldim...

Dede sultan bunları anlatıncaya kadar

bir buçuk paket sigara içti koynunda taşıdığı 15 santim kutunda ve 30 santim uzunluğundaki kiraz ağzlığını mütemadiyen emiyor. hiç baş durmuyordu. Kendisiue, öteden beri öğrenmek istediğinin ismini ve Dede sultan lakabının veçhi tesmiyesini sordum. Bu suale biraz münfeilane cevap verdi:

— Asıl adım Abdulahdır. Bana hiçde sevmemişim bu adı kebsüdün kaymakam çiftliğinde kodular 'Emevlana' dede sultan, Sultan, diye çağırırken adım Dede Sultan kaldı gitti... Asıl Çiftliğin sahibi alay beyi Rıza bey bile 'Dede Sultan, diye takılırdı. Bu ismi vallahi istemiyorum emme herkesin ağız torbama ki büzeyim; söylüyorlar işte! Bir defa, (Sultan) ismini istemiyorum, bana geçenlerde eski Hâkimlerden biri:

— Sana «Sultan» diyorlar amma, karışmam! Sonra, İsviçrede alırsın solugu.

Dedi hakiketen bu ismi duymak bile istemiyorum' inan buna..

Dede Sultan sen hiç askerlik yaptın mı, harba felan girdin mi?

İşte anlattıkya beyim! Ben Askerliği gümülçinede jandarmalıkla bitirdim hiç harbe girmedim.

Sen hiç evlenmedin mi? çoluk çocuk neredeler..

Ben efendim, Gümülçinede evlendim. iki çocuğum vardı. büyük oğlum hüseyin Edirne'de Şükrü Paşanın maiyetinde vefat etti. ikinci oğlum mehmet de bigadiçin gayırlar köyünde bir iftreye uğradı. Gayırlarlı Cemil'in kardaşını yolda giderken vurmuşlar benim oğlanın üstüne atmışlar. İş mahkemeye düşünce benim oğlan berat etti. Aradan aylar geçti; bir gün Cemil, mehmedi evine götürmüş, o gece evde oğlanı iple boğmuş.. Zaten Cemil'in beş, altı katilliği vardır. Soua kendinide öldürdüler. Amma ne fayda? ondan sonra bir daha evlenmedim ailem de balkan muharebesinde Gümülçinede vefat etti...

— Dede sultan bunları anlatırken pamuk gibi ak ve seyrek sakalı üzerinden ılık bir hasretin sevgisi dökülüyor, zavallı ağlıyordu. Dede Sulatan o anda okadar şayanı merhamet bir halde idi ki ciyerlerimin eridiğini hissettim ve derhal mevzuu değiştirdim:

— işret kullanırmısın dede sultan?

— [Gözlerini silerek] evvelce çok hemde pek çok içerdim. Fakat bıraktım şimdi yalnız beşvakit namaz ve niyazımla meşgulüm.

— Nerelerde seyahat ettin dede sultan, neden bir tarafta tutub oturmadın?

Meraktan oğlum meraktan ben, Kayseri, sivas, konya adana, Tarsus, mersin, ve bunların köy ve kazalarında seyyah dolaştım gençliğimi heh böyle seyahatta geçirdiğim için bir mekân tutamadım. Ben şimdi çapan oğlu yozgatdının (bün yap) mahallesinde kayıtlıyım. 321'de seyyah gezerken yozgata geldim o sırada ermeni vakası vardı. Üzerinde nüfus kâğıdı olmayan bir adamı bir köyden bir köye geçiriyorlardı. 320'de yeni nüfus yazılmıştı ben ozaman nüfusumu yazdırmamıştım, üzerimde eski nüfusum vardı. Yozgatta nüfus değiştirmek için müracaata mecbur oldum. Orada Bedirhâni bir bey vardı. bunlar bir babadan 40 kardeş idiler bu kardeşlerin hepside kaymakam, mutasarrıf, vali idi. Mutasarrıfa müracaat ettim. Gümülçineye telgraf çektiler mutasarrıf bana 2 mecdiye vererek dedi ki:

— Eğer senin bir kabaatin varsa eli kolu bağlı gidersin!

Şimdi bu telgrafın cevabı bir haftada gelir. Senin bir hafta burada nezaret altında bulunman lâzım.

Bende:

— Devletin tayinini yer otururum. Dedim.

— Devletin tayinini neden ziyan edeceksin? İşte ben sana para verdim ya!

— Ben onu Şamda yiyeceğim.

— (Muhitdin arabî) [1] yemi gidecek-sin:

— (Pamuk baba)yı [2]da ziyaret edeceğim
Dedim pamuk baba kürttür meyer ken
diside kürtmüş! Bundan memnun olduda:

— Peki öyle ise!

Dedi bir hafta sonra cevap geldi. Beni
oranın nüfusuna kaydederek bana yeni bir
teskere verdiler... E“ bundan sonra bizde
ne köy olur ne kasaba Şimdi ben köy köy
dolaşırım hemşireler benim kahvemi, Tütü-
nümü herşeyimi alırlar...

Dedi ve buruşuk boynunu büktü, kaldı:

E sultanın, şimdi son olarak bir ikide
Türkü söyleyiverirmisin?

Ben yeni türkü bilmemki eskilerden
gazi osman paşa, birde (ali şan) türkülerini
var onları isterse söyleyeyim?

Dedi ve ince dermansız bir sesle gazi Os-
man p-şa hakkında çıkan eski bir türküyü
terennüm etti:

Kara kazanlar kuruldu
Osman paşa vuruldu
Osman paşa vurulunca
Askerin boynu buruldu

İstanbulun hanımları
Nalın giyer kadınları
Kör olası damad paş
Kısır koydu gelinleri

Dedikden sonra Damad paşa hakkında
da şöyle bir izahat verdi:

— Damad paşa dediği, Mahmud Nedim
paşadır. Bu adamı Abdülhamid öldürttü
Buna (Filibeli Bulgar Nedim) derlerdi.
Mahmud Nedim paşa, mektepden okumuş,
çıkış ve her nasılsa padişahın kızını
alınca ilerlemiş. Fakat bu adam o kadar
mel'un bir adamdı ki, Şıbkadan Ayastafa-
nosa kadar 100 saatlik bir yoldur; hiç
harbetmeden Rusları Şıbkadan Ayastafa-
nosa getirdi. Onun için bu adam lânetle-
medir. dedi ve türküyü devam etti:

[1] şamda mehabetiye meşhur bir evliya.

[2] Şamda salihede marut bir evliyadır.

Yeşil yaprak eymeyince
Ucu yere deymeyince
Yüz bin gülle gemeyince
Çadırımdan çıkmam diyor
Beşyüz bin kâfir gelse bilem
Pilevneyi teslim etmem

Dede sultan durarak izahatına devam
etti:

— Allahın Bab köyü (Yakub köyü)
gibi ovasında kale yok, baş sokacak bir
yer yok; böyle bir yerde harbetdi ve ken-
dini düşmana teslim etmedi.

Dedi ve:

— Sonra, birde (Alişan) türküsü var.
Buda Tunada bir kadının tek bir oğlu
varmış. Aliş isminde. Bu çocuk kaybol-
muşda anası ağzından bu türküyü ç-
kar-mışlar. Dedi ve türküyü başladı:

Alişimin gözleri kara
Sen açdın sineme yara
Ah bulamadım derdime çare
Görmedin mi şul cıvan, Alişimi
Kalas yolunda [1]
Ayağında mavi şalvar
Başımızda türlü hal var
Var yarine çokca yalvar
Görmedin mi şol cıvan Alişimi
Maçın yolunda [2]

Dede sultan yorulmuş, sıkılmış ve ter-
lemişti. Elini yüzünü koyundan çıkardığı
temiz bir mendil ile sildikten sonra utan-
gaç bir eda ile:

— Uzak yoldan geldim. Biraz ekmek
olsaydı.. Acıkdım.

Dedi Yemekden sonra birde sade kahve
istedi. Can çeken bir lezzet ve iştihâ ile
kahvesini de içtikten sonra gideceğini
söyledi. Ve kendisini hiç bırakmayan sadık
yol arkadaşı eğri boyunlu asasına dayana-
rak ayağındaki yırtık papuçlarını tibki
hayatı gibi sürüklüyerek yavaş yavaş yanım-
dan uzaklaşırken, onun emelsiz geçen uzun
ve kederli ömrüne ve ahır ömründe bu
sefilâne yaşayışına acımamak mümkün
değildi. Zavallı ihtiyar!

Çağış İ. N. Akag

“1” Kalas, şimdi Romanyanın şehirlerindendir.

“2” Maçın, Tuna boyunda bir kasaba,

Fransızcadan Antoin de Courson

Engel

Olga bana: haydi çıkalım dedi..

O akşam yemek her günkinden daha
neş'esiz geçmişti. Yemek esnasında “Ol-
ga,,yı tedkik ederken bütün asabiyetinin
üzerinde olduğunu görüyordum

Olganın karşısında, mükellef ceviz ma-
sanın önünde, kocası (Jan Rayers) nadi-
ren, çehresini kemiren yarısı yüzünden
ancak bir kaç kelimeyi halsiz bir tarzda
telâffuz ediyor, ihdizazı odanın içinde
anlaşılmaz bir mırı'tı halinde kulaklarını-
za çarpıyordu.

Bana söylediğine nazaran, avda yüzün-
den aldığı bir kurşun yarasıle ebedi sa-
katlığa mahkûm bir genç adamı görmek
çok elimdi. Güzellikde eşsiz karısı yanın-
da şimdiki çirkinliği ile bir tezat teşkil
ediyordu.....

Haftanın bir iki geçesini komşularının
ganlı şatoşunda geçirmek üzere çağrılıyor-
dum. Ekseri günlerde “Broton,, kırlarında
at koşturmayı tercih ettiğimden bu gün-
lerin sarhoşluğunu, yorgunluğunu gecele-
ri bu genç ve güzel kadının mevcudiyeti
tatlılaştırıyor, bazı cazib mevzular üzerin-
de münakaşalarımız bize dünyamızı unut-
turuyordu.

Bundan iki ay evvel beklenilmedik bir
miras beni bu bulduğum memleketde
yerleşirtti. Az bir zaman geçmeden (Ma-
dam Raver) in füsunkâr cazibesi, evini çe-
viren esrarengiz sükûtilik nazarı dikkati-
ni celbetdi.

Tecessüsüm, işsizliğim, evlerimizin ya-
kınılığı beni evin gediklisi ve genç kadı-
nın da gezinti refiki yapmakta geciktir-
medi

Bunu müteakip karşılaşmalarımızda
duyduğum hazlar, buhranlar (Karışıklık-
lar) kendisine henüz itiraf etmeğe cesaret

edemediğim derin birer his halinden baş-
ka bir şey değildir.

Bu akşamda Janraver her zaman oldu-
ğu gibi, biraz yorgunluğunu ileri sürerek
odasına erkenden çekildi. Yemekden son-
ra oturduğumuz sığara salanundan koca-
sının çıktığını gören ve onun yanında bu-
lunduğu zamanlar da müteessir olduğu
besbelli olan Olga üzerinde çöken kâbus-
tan silkinmek üzere ayağa kalktı.

Haydi çıkalım diye tekrar etdi.

Parkın çimenliklerini hiç bir kelime
söylemeksizin geçtik. Fakat, ifade edil-
memiş aşkın zevkbahş şahidi olan korku
ve arzu ile teşekkül etmiş müteakabil his-
sin aramızdaki varlığını hissediyordum.

Ona bakıyordum. Gözleri yaşlarla dolu
idi şuursuz bir hamle beni bütün mevcu-
diyetimle üzerine atırarak o anda bet-
baht olan bu küçük zavallıyı kollarım
arasına aldırtdı.....

Fakat o derhal kollarımın ara-
sından sıyrılarak nazarlarını tesirli
bir surette üzerime dikti.

— Bu gayri kabildir..... Gidiniz, tes-
lim olamam..... bu iktidarımın haricin-
dedir, yapamam..... Aramızda şefkat
neş'e ve samimiyetden başka hiç bir şey
yoktur. Ve olamaz.

Ona karşı olan aşkımı o güne kadar
ancak bakışlarımla, onunla at ve onu ko-
nuşma sık sık görmek arzularıyla bildir-
mek istediğimi hatırlatarak:

Bilhassa seven ve sevilleceğini ümit
ettiği bir kadını halihazırda zahmetle
sürüklemeye mecbur olduğu bir hayattan
kurtarıp mes'ut etmek gayesile daha bin-
lerce şey ilâve ederek iknaa çalıştı isem
de:

O bana:

Bu imkânsız ve bu gayri kabildir. Fu olamaz. . Eğer beni seviyorsanız, gidiniz. size çok rica ederim; diye tekrarladı. Ve sonra ileride ağaç dalları gölgeleri altında yalnız bir penceresinden ziya görünen şatoya doğru ilerledi.

Gecenin büyük, bir kısmını kırdı dolaşarak keçirirken bu reddin sebebini anlamaya uğraşmış; Kocasının abus ve çirkin çehresi bir çok defa gözünün önüne geldi: Fakad (Olga) ancak o yarayı aldıktan sonra kendisiyle evlendiği için kadının sadakatından şüphe etmek manasızdı.

Bir adamki sevilmiştir. Fakat umulmayan bir kaza onu tanımaz bir hale sokmuş, çektiği ıstırap onu sertleştirmiş yene o adam bize eski hatıralarile samimi bir his telkin edebilir.

Bu muhake ne'rimin hiçde halihazır vaziyetlerle münasebeti yoktu.

Çünkü: O'ğının asla kocasını sevmeyişini ve beni yavaş yavaş sevmeye başladığını hissediyordum. Bütün ve düşünceleme rağmen bu düğüm çözülmez bir halde kalıyordu.

Daha ertesi sabah evlerine gitmek üzere atıma binmeye hazırlanırken e'ime "Olga,"dan bir mektup uzatıldı.

"Azizim eğer bu mektubumla size ıztırap vereceksem beni affet, : Size karşı duyduğum hisler dün bana ifade etmiş ol duklariınıza çok yakındır.

... Sizi seviyorum. . Hayatımda şu itirafımı yaptığım ilk erkek sizsiniz kalbimde kendisine karşı kuvvetli bir muhabbet ve şefkat Duyduğum ilk erkek yine siz oluyorsunuz.

Hayatta beni tanımakda niçin bu kadar geç kaldınız?... Çünkü artık ben kendime ait değilim Zannetmeyinizki bütün mevcudiyetimi bağladığım bu adam o olsun. . . Bu ondan daha müthiştir. O andanberi sevk eden bana rehberlik eden yalnız vazifedir. İstiyordumki kendime çizdiğim bu pilâni hayatımın sonuna kadar takip edeyim. Hayatımı size naklet-

meğe kalk şmayacağım. O evlendiğim ana kadar ekseri genç kızlarınkı gibi geçmiştir. Şu farklılık: ben her zaman ne yaptığımı ve yapmaga mecbur olduğumu biliyorum.

Ben kendisi hislerinin ihtirasının ceryanına bırakanlardan da değilim. Hayatımda ilk zaif hareketim, dün, size karşı olmuştur. Bu biricik şeyin hatırasını eyice saklayınız.

Kocamı evlenmezden çok evvel tanı mışdım O bütün kadınların tevkâlâde hoşuna gidecek kadar genç ve güzeldi. O zaman da kendisine karşı az bir muhabbet büyük bir arkadaşlık hissediyordum. O kadınları elde etmek gayet kolay bir iş olduğunu idda eden adamlardan dı. (Doğrusunu söylemek lâzım gelirse hakikaten pek az bir kadın ona mukavemet edebilirdi.) İşte onun bir düşüncesidir ki kendi betbahtlığını doğurdu. Bir gün o, güzel bir kıızı elde etmek arzusuna düştü. Ülküsüne ulaşabilmek için bu hallerde kullandığı tuzakları ağırları bu kızında etrafına döşedi. Kız da büyük bir cesaretle tek'if edilen Randevuyu kabul etdi. O gün emniyetinin, güzelliğini kuvvetli iradeli [Avı] üzerinde tesirsiz kaldığını görünce güzellikte eşsiz çocuk tehdid ve şiddet istimaline kalkıştı. Aralarında kavga baş gösterdi. . . O esnada kız isyankâr bir vaziyette müdafaada iken tesadüfen yakınında bulunan tabancayı yakalayarak yüzünde istihfafı davet eden yarayı açdı. İşte o zamana kadar ona karşı hiç bir cazibe, hiç bir alâka duymayan o kız bu vak'adan sonra onunla evlenmeye ve ölünceye kadar ona sadık kalmağa yemin etti. Çünkü onu öldürmek isterken muvaffak olamayan fakat onu saadet ve neş'e dolu hayatını bir cinayatte tamamiyle yıkmış olan o kız kim idi biliyor musunuz? Allahısmarladık. .

Naci Erçevik

Balıkesir : Vilâyet Matbaası

Kaynağın İkinci senesinin fihristi

A

- 1 — Abdi Layyib :
1 — Soğuk pınar suyu «21» 260-262
- 2 — Avni İsmail :
1 — Müstecablı oğlu İsmete ait hatıralar xvi xvii xviii—378-379
- 3 — Abdürrahman muallim mektebi Sınıf 3 - No: 25 :
1 — Kara kaplı defterden xvi-xvii-xviii—392-393
- 4 — Ali Rıza, Karaman köyü muallimi:
1 — Akdeniz kıyılarında Doçuya cevap «13-14-15» 353
- 5 — A. Osman Balkır :
1 — Köy mü? Halk mı? «23» 493-494

B

- 6 — Bakı :
1 — Balım Sultan xvi-xvii-xviii — 369 372

C

- 7 — Cahit Vecdi, Lise son sınıfından :
1 — Samimiyet «16-17-18» 402

D

Yok.

E

- 8 — Ekrem, Ticaret odası kâtibi :
1 — Hırsıraları harabeleri «19-20» 434 438
2 — İnkılâp tarihimiz «23»—484
3 — Eski eserler tetkikatından bir düşünüş "22,"—476-477
- 9 — Esat Adil :
1 — Liselerde Yunanca ve Latince öğretilmelidir. xiii-xiv xv—313
2 — Bir sağınak gecesi xii xiv-xv—353
3 — Lâyık ve vicdan huriyeti xvi-xvii xviii—362 363

- 4 — Türk dili Türke Tanrı armağanıdır «19-20»—424
- 5 — Şehircilik «19-20»—425
- 6 — Balıkesir «19-20»—441
- 7 — Şehir pilâni «21»—448
- 8 — Dize gelen gönül «21»—451
- 9 — Bilgi inaç «22»—467-468
- 10 — Seninde «22»—477
- 11 — Fırtınanın aşkı «23»—490

F

- 10 — Fuat Gündüzalp :
1 — Bir mektepci gözüle iktisadi buhran xvi-xvii-xviii—365-368
- 11 — Feridun, muallim mektebi No 191:
1 — Ülküm xvi xvii-xviii—405
- 12 — Ferhad Sıtkı :
1 — Bizde muallim mektepleri , xvi-xvii xviii—390 392
- 13 — Fazıl Ahmet :
1 — Türk gençlerine «19-20»—404
- 14 — Feridun, Muallim mektebi 191
1 — Ülküm «16-17 18» 405
- 15 — Fahri, Muallim mektebi 31
1 — Tiryaki «16-17-18» 407-408

H

- 16 — H. B. Sivas yolunda :
1 — Harman kızları «13 14-15» 328
- 17 — Halil Sezai, muallim mektebi No 125
1 — Koşma xvi xvii-xviii—404
- 18 — Hilmi Doktor Malatya Saylavı :
1 — Çocuk bayramı marşı «13-14-15» 332
- 19 — Halit Bedi :
1 — Muallim mektebi marşın bes-teleyen xvi-xvii-xviii—420
- 20 — Hilmi, Lise son sınıf 64
1 — Amerika edebiyatına kuş bakışı xvi-xvii-xviii—382-386
- 21 — Halit Ziya uşakı zade :

- 1 — Terkiplerden kurtuluş «21» — 449-451
- 22 — Hasan Ali:
1 — Çevirme yapmıyalım «22» — 468-469
- 23 — Halil İbrahim :
1 — Balıkesir arazisi «19-20» 439
- 24 — Fehmi :
1 — Gün olur X.II-XIV-XV — 318
- 25 — Hasan Âli :
1 — Göl kenarında «16-17-18» 375
- 26 — Halid, Muallim mektebi 94
1 — Köyden ilk mektup «16-17-18» 376-377
- 27 — Halil Sezai, Muallim mektebi 125
Deniz «16-17-18» 379
- G**
- 28 — Gaffar Muallim :
1 — Yeni bir kaynak mı yoksa yeni bir mezar mı xvi-xvii-xviii — 363
- 29 — Galip, Liseden No 32
1 — Baykuş xvi-xvii-xviii 400-401
- İ**
- 30 — İrfan :
1 — Halkevi kaynak mecmuasına xiii-xiv-xv — 323
- 31 — İsmail Safa :
1 — Vilâyetimiz kopratifleri xiii-xiv-xv — 330-332
- 32 — İ. Hakkı :
1 — Türk takvimi xiii-xiv-xv — 319-321
- 33 — İsmail Hakkı Akay:
1 — Haydinci Hüseyin ağa «13-14-15» 324-327
2 — Binbaşı «19-20» 443-446
3 — Asar (Hisar ılcısı) «21» 456-459
4 — Köy edebiyatı «22» 479-481
5 — Yazık olsun öyle gence «23» 492
6 — Köy edebiyatı «23» 495-496
- K**
- 34 — Kâmil kurt oğlu
1 — Geyikli baba xiii-xiv-xv — 335-339

- 35 — Kemal alp liseden :
1 — Yanlış bir tefsir xvi-xvii-xviii — 403-404
- 36 — Kadir Şimşek, muallim mektebi 185:
1 — İlk acı ve ilk sevinç xvi-xvii-xviii — 405
- 37 — Kerim, M. M. Son sınıf 22 :
1 — Balıkesirdeki yatırlar xvi-xvii-xviii — 386-388

M

- 38 — Muharrem, Muallim mektebi No60:
1 — Siyah, beyaz xvi-xvii-xviii — 406-407
- 39 — Muammer, lise ikinciden:
Hayattan bir sahife xvi-xvii-xviii — 388-389
- 40 — Mahir, Muallim mektebinden :
1 — Balıkcı xvi-xvii-xviii — 396-397
- 41 — Muammer Rakım, lise birden 118 :
1 — Buluşlar
- 42 — M. Emin :
1 — Tabiat sevgisi, yurt sevgisi xvi-xvii-xviii — 364-365
- 43 — Mustafa Seyit :
1 — Mezarımı ziyaret xiii-xiv-xv — 352
2 — (Urşilim kızları) «21» — 463
3 — İki dağ «23» 491
- 44 — M. N. :
1 — Türk inkılâbı hakkında «22» — 478
- 45 — Mükerrrem Kâmil :
1 — Kocam taşlaştı «19-20» 446-447
2 — Kalbimi seriyorum «22» 482

N

- 46 — Naim Hazım :
1 — Okuyucularımıza «22» 470-471
2 — Türk dilinin Sami dillerle münasebatı «23» — 485-486
- 47 — Nazım :
1 — Türk inkılâbının ana hatları xiii-xiv-xv — 341-357
- 48 — Nihat Adil :

- 1 — Gurbette günler xvi-xvii-xviii 408
- 2 — Muallim mektebi marşı » 419
- 49 — Niyazi, M.M.:
1 — Balıkesirdeki yatırlar xvi-xvii-xviii — 386-388
- 50 — Nafiz, Muallim mektebi 292
1 — Kış «16-17-18» 399

O

- 51 — Osman Nazif, muallim :
1 — Ülkü «21» 467
- R**
- 52 — Refik Fikret :
1 — Mezun olurken xiii-xiv-xv 353
- 53 — Ramazan Gökalp :
1 — Kaca alan günül «21» 451
2 — Bir bahar sonu «16-17-18» 379

S

- 54 — Samime :
1 — İstetik xiii-xiv-xv — 358
- 55 — Sami :
1 — Şükran xiii-xiv-xv — 339
- 56 — Sırrı :
1 — Yeni Resim ceryanları xvi-xvii-xviii 394-395
- 57 — Sadettin :
1 — bir muallim nasıl olmalıdır. xiii-xiv-xv — 321-323
2 — Potlâç xvi-xvii-xviii — 372-375
- 58 — Sabri, M. M. Son sınıf 119
1 — Ayrılırken «16-17-18» 377

Ş

- 59 — Yüzbaşı Şevki:
1 — Kara günler xiii-xiv-xv 314-318

- 2 — Ulu Gazi bin yaşa » 334
- 3 — Ayrılık » 340
- 4 — Odun pazarında xvi-xvii-xviii 410-415
- 5 — baş çayırda » 416-418
- 6 — 30 Ağustos «19-20» — 426
- 7 — 6 Eylül «19-20» — 429
- 8 — İnkılâp mevzularına kıramı girdi ? «19-20» — 442
- 9 — Mevzide yaşayış «21» 452-454
- 10 — Uçun gençler «21» 455
- 11 — Kunduracı kalfası «21» 464-466
- 12 — İleri hat «22» 474-475
- 13 — Mufrak «22» 472-473
- 14 — bir yürek kalkınlığı «23» 487-488
- 15 — Ulusal musikimizin değişimi «23» 489-490
- 16 — Yıl başı balosundan bir parça «23» 494
- 17 — Başçayırda Nazilliye «19-20» 430-433

V

- 60 — Vehbi Evinc, muallim m. talebesi :
1 — Edebiyat tarihinde bir münak-kıt şairi Ruhi xvi-xvii-xviii 380-382
- 61 — Vasıf m. m. Sınıf 3 No 34 :
Hatıra defterimden «16-17-18» 388-399

Z

- 62 — Ziya, Muallim mektebi 109
Nereye gidiyoruz «16-17-18» 409

